

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Byggnadsnämndens yttrande: Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen (LI2026/00657)

Byggnadsnämnden (hädanefter kallad nämnden) håller med Boverket om att det inte finns förutsättningar för att kompensera höga bullernivåer vid bostäder med en bullerdämpad uteplats. Det skulle öka utredningsbehovet i planskedet vilket går emot den föreslagna förändringens syfte. Det blir svårt att säkerställa att åtgärden verkligen genomförs och att den har avsedd effekt. Ljudmiljön är inte det enda som avgör var boende väljer att vistas utomhus. Det går därför inte att avgöra om de boende kommer att använda uteplatsen och om den utgör en fullgod kompensation för en i övrigt bullrig utemiljö. Risken är att åtgärden genomförs pliktskyldigt för att möjliggöra byggnation i mycket bullriga lägen utan att ha någon verklig kompenserande effekt på boendemiljön.

Nämnden ser det som positivt att Boverket vill behålla kravet på ljuddämpad sida på bostadsbyggnader. Bestämmelsen uppmuntrar till att utforma bebyggelsen så att gården skyddas från buller. I och med att det inte finns någon gräns för hur höga bullernivåer som kan tillåtas på den bullerpåverkade sidan av en byggnad är den ljuddämpade sidan i nuläget det enda som begränsar i hur bullerpåverkade miljöer som bostäder kan placeras.

Enligt Boverket innebär kravet på genomgående lägenheter att exploatörer behöver inkomma med detaljerade ritningar av bostädernas planlösningar redan i detaljplaneskedet. Detta skulle innebära ökade kostnader, komplexitet och tidsåtgång i planarbetet. Nämnden känner inte igen denna problembeskrivning. Det händer endast i undantagsfall att exploatörer behöver förprojektera planlösningar i planskedet. Frågan hänvisas i regel till byggskedet.

Nämnden är enig med Boverket om att syftet med nuvarande reglering om bostadsrum mot ljuddämpad sida är något oklar. Riktvärden inomhus får inte överskridas oavsett hur hög ljudnivån är utomhus. Tillräckliga luftflöden ska säkerställas genom ventilationskrav och det finns inga krav på att fönster måste vara öppningsbara. Den gällande högsta ljudnivån för

den ljuddämpade sidan, 55 dBA, är densamma som det tidigare riktvärdet för trafikbuller vid bostadsfasad vilket knappast går att betrakta som särskilt tyst. Det kan i regleringen anas en intention om att vilja säkra upp ut ifall att gällande lagkrav trots allt inte efterlevs. En betydande ohälsosam boendemiljö och känsla av instängdhet skulle riskera att uppstå under varma sommarnätter om bostadens ventilation och termostat inte fungerar som avsett och ljudnivån utomhus är för hög för att det ska vara möjligt att sova med öppet fönster. Än dock kvarstår tveksamheter gällande bestämmelsens egentliga syfte.

Att ta bort krav på bulleranpassade planlösningar skulle förenkla regelverket, i enlighet med Boverkets slutsatser. Gällande regelverk är problematiskt i och med att planbestämmelser kan behöva hänvisa till ljudnivåer i genomförda bullerberäkningar för att det ska framgå var i den aktuella byggnaden som lägenheter behöver vara genomgående. I många fall överskrider riktvärdet 60 dBA Leq endast på mindre delar av den bullerpåverkade fasaden. Att då reglera att samtliga lägenheter i byggnaden ska vara genomgående innebär en överreglering. Kravet på bulleranpassad planlösning kan därför behöva kopplas till att ljudnivån vid bostadsfasaden överskrider 60 dBA ekvivalent ljudnivå. Detta får till följd att bullerfrågan inte är helt löst i detaljplaneskedet. Kontroll av beräknade ljudnivåer behöver göras i efterkommande byggskede och jämföras med bygglovsritningarna. Det innebär en något oklar och komplicerad arbetsgång med risk för fel. Nämnden ser det därför som positivt att regleringen ses över, med utgångspunkten att eventuella förändringar inte får medföra några negativa konsekvenser för folkhälsan.

Nuvarande lagstiftning ger redan relativt stora möjligheter att bygga bostäder i bullriga miljöer. Sveriges riktvärden för trafikbuller ligger långt högre än WHO:s rekommendationer och är bland de mest tillåtande i Europa. Att ytterligare lätta upp regleringen riskerar att medföra negativa konsekvenser för folkhälsan och människors boendemiljö. Nämnden ser därför inget skriande behov till att genomföra de föreslagna lättnaderna i trafikbullerförordningen. Nämnden ställer sig dock positiv till initiativet att se över nuvarande bullerreglering för trafikbuller vid bostäder för att förenkla processen, tolkningen och tydliggöra syftet.

Byggnadsnämnden i Umeå kommun

Yttrande godkänt av planchef Johanna Söderholm

§ 169

Diariennr: BN-2026/00233

Remiss: Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen

Beslut

Byggnadsnämnden fastställer yttrande över föreslagna ändringar i trafikbullerförordningen.

Ärendebeskrivning

Boverket fick i april 2025 uppdrag av regeringen att utreda och föreslå ändringar i trafikbullerförordningen (2025:216). Syftet med uppdraget var att förenkla detaljplaneprocessen och möjliggöra ett ökat och mer differentierat bostadsutbud. I uppdraget ingick särskilt att komplettera 4 § trafikbullerförordningen med ett alternativ där så kallad ljuddämpad sida för varje bostad kan ersättas med gemensamma vistelseytor med god ljudmiljö i anslutning till bostadsbyggnaden.

Boverket bedömer att det inte finns förutsättningar för att kravet på ljuddämpad sida ska ersättas med gemensamma, bullerskyddade utemiljöer i anslutning till bostaden. En ljuddämpad sida syftar till att kompensera för de negativa hälsoeffekter som kan uppkomma när bostäder placeras i bullerutsatta lägen. I gällande lagstiftning finns ingen gräns för hur stora överskridanden av riktvärden för buller som tillåts på den bullerpåverkade sidan av en byggnad. Kravet på ljuddämpad sida utgör därför ett viktigt hinder mot att bygga bostäder i allt för bullriga miljöer. Kravet på ljuddämpad sida utomhus bör därför finnas kvar.

Istället föreslår Boverket att kravet i 4 § trafikbullerförordningen, att merparten av bostadsrummen i bostaden ska vändas mot ljuddämpad sida, tas bort. Detta förenklar regelverket och ger byggherren större möjligheter att utforma bostäder i bullerutsatta lägen vilket kan bidra till ett mer differentierat bostadsutbud. Det innebär även att byggherrar inte

behöver utreda planlösningar redan i detaljplaneskedet. Det får till följd att det i lagstiftningen förtydligas att bullerkrav inomhus regleras som ett tekniskt egenskapskrav som hanteras i byggskedet, inte i detaljplanen.

Enligt Boverket riskerar föreslagen förändring av trafikbullerförordningen att medföra negativ hälsopåverkan för boende i bullerpåverkade lägen, bland annat i form av sömnstörningar på grund av trafikbuller nattetid, tillfälliga överskridanden av inomhusnivåer, lågfrekvent buller, långvarig exponering och att fler barn riskeras att utsättas för buller. Förslaget ändrar inga riktvärden för buller inomhus. Dessa ligger kvar i Boverkets byggregler och hanteras i byggprocessen.

Byggnadsnämnden har getts möjlighet att yttra sig på förslaget till förändringar i trafikbullerförordningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-08-03

Byggnadsnämndens yttrande, daterat 2026-08-03

Boverket Rapport 2026:13 *Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen*

Beredningsansvariga

Jens Salander, planarkitekt

Johanna Söderholm, planchef

Föredragande

Jens Salander, planarkitekt

Beslutsordning

Ordföranden finner att byggnadsnämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutet med bilagt yttrande ska skickas till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se, kopia till li.spn@regeringskansliet.se.

Ange diarienummer **LI2026/00657** och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2026-08-26

Kopia för kännedom till ksdiarium@umea.se, ange diarienummer KS-2026/00506.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks: